

Šumarski list.

Br. 11. U ZAGREBU, 1. studena 1886. God. X.

Organizacija šumarske službe u Hrvatskoj.

U „Agramer Zeitungu“ od 13. listopada o. g. objelodanio je c. kr. zemalj. šumarski nadzornik gospod. Ferdo Zikmundovsky članak pod naslovom: „Zur Organisirung des forstlichen Dienstes“, koji u oči netom u nas provesti se imajuće organizacije šumarske struke, bezuvjetno pozornost, svijuh onih, koji se pitanjem tim zanimaju, u najvećoj mjeri zaslužuje, i s toga ga eto u celosti donášamo na razsudbu našim drugovom:

„Članak objelodanjen u broju 209. „Agramer Zeitunga“ od ove godine, govoreći ob „novoj upravi“, odnosno novouredjenju tehničko-upravnih struka političke uprave, ponuka me, da razmišljam ob organizaciji šumarske službe političke uprave u mojoj domovini, a kao posljedicu tih razmišljanja, čast mi je ovime sljedeću studiju objelodaniti. Studiju, u kojoj sam nastojao u četrnajst lapidarnih točkah, skupiti ona načela, koja bi se imala polag moga, u ostalom skroz nemjerodavnoga mnienja, prigodom predstojeće organizacije šumarske službe političke uprave svakako uvažiti. Ta načela pako temeljin stranom na vlastitom iskustvu, stečenom za svoga službovanja, stranom u starom provincijalu a stranom i opet u području bivše Krajine, stranom i opet na željah izraženih tečajem godina putem štampe, scienio bih se pako sretnim, kad bi ma i samo jedna ili druga tih ideja na kompetentnom mjestu ili u strukovnjačkih krugovih našla željeni odziv.

Načela ta pako bila bi:

1. Sada sjedinjena područja Hrvatske i Slavonije, te područje bivše hrvatsko-slavonske vojne Krajine, sačinjavaju u šumarsko-upravnom pogledu dva strogo razlučena područja, odgovarajuće različnosti prijašnje političke uprave, zatim posjedovnih i užitnih odnošaja tih krajeva, i to na područje bivšega t. z. staroga provincijala i bivše vojne Krajine.

2. Ma sve da se oba ta područja od sada po istom šumskom zakonu, a u glavnome i po istih načelih upravljala budu, to se ipak sve to dade provesti, jedino uočenjem prije postojavših u obih tih područjih, raznoličnih odnošaja, propisa i t. d. tim načinom, da se pri tom uznastoje postići po mogućnosti

analogni odnošaji u obih stranah zemlje, uz mudro izrabljenje jur postojećih obstoynosti.

3. To se sve pako daje postići samo ujedinjenom upravom t. j. pod nadzorom odnosnoga šumarskoga izvjestitelja kr. zemaljske vlade, kojemu bi ijak valjalo neposredno pridieliti za rukovodjenje posala obijuh područja dva šumarska nadzornika sa inim potrebnim strukovnim i pomoćnim osobljem.

4. Rukovodjenje posala oko uredjenja bujica, valjalo bi dodieliti šumar-kom odsjeku, ter zajedno sa rukovodstvom radnja oko pošumljenja krasa osobno pridržati šumarskom izvjestitelju: oboje vrsti radnja valjalo bi u ostalom preneti provedbe radi posebnom sjedinjenom „nadzorničtvu za pošumljenje krasa i uredjenje bujica“, na čelu kojega bi imao stojati koji u tih poslovih versirani šumarski vještak.

5. Pošto je načelno već rješeno, da se svi šumarsko-upravni poslovi, proizvirući iz naslova državnoga šumskoga nadzora, samo u dvijuh molba, kod županijah i zemaljske vlade, rješavati imadu; dočim se u šumsko-redarstvenom pogledu t. j. poslovi razpravljanja o šumskih prekršajih i šteta i t. d. kod kr. kotarskih oblastih u prvoj, a kod kr. županijskih oblastih u drugoj, kod zem. vlade pako u trećoj molbi rješavati imadu, to se već iz ovoga razloga pokazuje potreba, da se toli županijam, koli i kr. kotarskim oblastim posebne šumarsko-tehničke pomoćne sile dodiele. Ova se potreba međjutim još i iz drugih razloga pokazuje nužnom, kao što, s razloga obsežnosti županija, potrebe intenzivnoga i strožijega državnoga nadzora šumarstva, potrebe da se svaki šumarski vještak samo u jednoj molbi upotrebiti smije, za da se djelokrug strukovnih izvjestitelja prve i druge molbe točno ustanoviti može i t. d.

6. Pošto su županijam jur dodieljeni posebni državni šumarski tehničci, u svojstvu županijskih nadšumara kao šumarskih izvjestitelja, preostaje samo još namještenje šumarskih tehnika kod kotarskih oblastih. Uzme li se pako u obzir, da se važniji šumarski poslovi samo kod županijah i zemaljske vlade razpravljati imadu, da su kotari mnogobrojni, a ne osobito veliki, te da bi zemaljska sredstva jedva dozvoljavala koje znatnije troškove, to se pokazuje opravdanim, da se za kotare usvoji sustav postojeći u cislajtaniji t. j. sustav dodieljenih šumarskih povjerenika, po kojemu se za svaki pojedini kotar, kako prema položaju, šumskoj površini i t. d. a često možda i samo za dva ili više kotara, iz redova osposobljenih šumara državne šumarske uprave, imovnih občina, veleposjednika i urbarnih imovnih občina, po jedan šumarski tehnik za vodjenje te šumarsko-tehničke službe pridieli, kojemu bi se onda to nuzposlovanje imalo samo stanovitim godišnjim paušalom odštetiti.

7. Što se tiče položaja, djelokruga i t. d. tih kotarskim oblastim pridieljenih šumarskih povjerenika, opaziti je, da bi se takovi imali, po saslušanju kotarskoga predstojnika i županijskoga nadšumara, na predlog županije i po zadobljenom privoljenju od strane službodavca, po banu imenovati; isti bili bi pouzdanici vlade, ter bi kao takovi obnašali javnu počastnu službu, te bi se

mali u tom delegiranom svojstvu neposredno kotarskoj oblasti, odnosno kotarskim oblastim u svojstvu šumarsko-tehničkih pomoćnih sila dodieliti.

Pridieljeni šumarski povjerenik morao bi podčinjeno mu službeno okružje proputovanjem točno proučiti, odnosno preizpitati, te bi imao biti dužan stavljati predloge, podnašati izvješća, izvidjenja obavljati, šumarsko-redarstvene ili šumarsko-tehničke napremnice bud sam provadjati, ili njih provadjanje zavesti i nadzirati: proračunavati šumske odštete, takove preizpitivati i izpravljati; davati razjašnjenja ili izkaze i t. d.

Ti bi delegirani šumarski povjerenici imali, duljim svrhi odgovarajućim službovanjem, pravo na mjesta županijskih nadšumara, koja bi se mjesta imala u pravilu timi, funkcionari popunjivati.*

8. Što se tiče položaja, djelokruga, prava i dužnostih šumarsko-tehničkoga osoblja političko uprave i to:

a) šumarskoga odsjeka kao cjeline; b) šumarskoga izvjestitelja zemaljske vlade; c) obijuh šumarskih nadzornika; d) ostalih šumarskih sila šumarskoga odsjeka; e) županijskih nadšumara; f) delegiranih šumarskih povjerenika, vis à vis zakona i državnih oblastih, zatim njihovog međusobnog odnošaja, to bi se imao toga radi naredbenim putem izdati organički statut, u kojemu bi bio sadržan za svakoga tih službenika službeni napatuk. U tom napatku valjalo bi načelo, da ovim organom pripada, na ime političkih oblastih provadjanje državnoga šumarskoga nadzora; da bi kod oblastih treće molbe kao šumarski izvjestitelji službujući državni šumarski tehničci i delegirane šumarske pomoćne sile, imale ne samo onda uredovati, kad bi jih na to pozvale političke oblasti, već bi jih valjalo obvezati, odnosno dati jim pravo, da mogu takodjer i iz vlastite inicijative stavljati predloge, o kojih se uredovanje provesti mora; da se nikoji šumarstva se tičući predmet, nesmije bez sudjelovanja tih organa rješavati, da se vještačka mnjenja tih organa imadu u pravilu uzeti za podlogu kod izdavanja odluka; a isto se tako imade omogućiti šumarskim tehnikom i međusobno slobodno službeno obćenje.

9. Isto se tako imade naredbenim putem izdati takodjer i posebni statut odnoseći se na nadzorničtvu na ošumljenje krasa i uredjenje bujica, a prema potrebi valjalo bi izdati i posebni zakon, za stvoriti podlogu za provedbu namučenih radnja, kao i u svrhu utanačenja i osjeganja prinosa odnosnih faktora (države, investicionalne zaklade, občina i privatnih interesenta).

10. U koliko krajiške imovne občine, kao šumske zajednice u veliko, s jedne strane kao unicum i uzor u Europi postoje; dočim se s druge strane i opet u javnosti ipak mnogo toga manje većom opravdanošću u pogledu današnje organizacije istih izitalo, valjalo bi nakon saslušanja svijuh odnosnih mjerodavnih

* U pogledu ovdje spomenutoga, upućujemo čitatelje naročito na članak: „Šumarsko-tehničko osoblje političke uprave u cislajtaniji. — „Šumarski list“ godine 1884. strana 258. — Uredništvo.

i pri tom interisiranih faktora, uz priuzdržanje dosadanjih temelja, nastojati oko svrsi shodne reorganizacije odnosnih zakonskih ustanova .

Pod interesiranimi i mjerodavnimi faktori pako imadu se razumjevati:

a) gospodarski odbori imovnih občina; b) gospodarski uredi imovnih občina; c) državna šumska uprava; d) hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo i zemaljsko kulturno vijeće; e) županijske oblasti; f) županijski nadšumari; g) odlični šumari i narodno-gospodarske ličnosti u zemlji, od kojih svih bi valjalo u obliku pitanja zatražiti mnijenje, vrhu svih onih točka, o kojih se u javnosti izticialo, da bi jih valjalo preudesiti, a na tom temelju imala bi onda vlada po saslušanju šumarskoga odsjeka, dalnja shodna odrediti.

11. Pošto dosadani način uprave šuma t. z. urbarnih imovnih občina u području bivšega staroga provincijala, bezuvjetno neodgovara svrsi, to bi se takodjer nakon saslušanja gore rečenih faktora, zatim političkih občina i šumskih veleposjednika, imala provesti organizacija uprave istih putem zakonodavstva. Temeljnim načelom valjalo bi i ovdje pridržati sustav šumskih zajednica po kalupu krajiških imovnih občina, ter u okviru istoga šumarskomu osoblju osjegurati potrebni upliv.

12. Istodobno valjalo bi urediti odnošaje šumarskoga osoblja urbarnih občina bivšega provincijala, materijalnu eksistenciju istoga poboljšati, osjegurati mu budućnost, i to statutom, u kojemu bi valjalo točno ustanoviti položaj, djelokrug, prava i dužnosti istoga osoblja; osoblje to imalo bi nadalje sačinjavati jedan konkretalni status sa posebnom mirovinskom zakladom.

13. Nadalje valjalo bi višji šumarski državni izpit naredbenim putem, po mogućnosti po cislajtanskom kalupu urediti, pri čemu bi valjalo uzeti za mjerilo propise postojeće tamo za osposobljenja za državnu službu; pri tom valjalo bi pitati mnijenje državne šumarske uprave, šumarske škole u Križevcih i hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva.

14. Konačno valjalo bi organizaciju šumarstva u Hrvatskoj i Slavoniji zaključiti izdanjem novoga, uvedenim odnošajem uzko se prilagodjujućega šumskoga zakona, ob kojega temeljnih načelih valjalo bi spomenutim načinom saslušati mnijenje svijuh kompetentnih faktora.

* * *

Pridržavajući si još obširnije u predmetu napremica odnosećih se na uređenje šumarstva u našoj domovini — u ovome listu razpravljati — nečasimo ipak već i sada izjaviti, da se u načelu i mi slažemo sa gore iztaknutimi i onako već malo ne u svijuh točkah i po našem društvu naglašenimi zahtjevi. Uvjereni nadalje, da se jedino sustavnom organizacijom željeni cilj i doista postići dade, pozdravljamo program gosp. Zikmundovskoga želeći, da se čim prije od strane tomu pozvanih faktora organizacija ta i oživotvorivati počme.